KAUPPAKAMARI

LAUSUNTO
3.6.2021

Eduskunnan verojaosto

LAUSUNTO OECD:N KANSAINVÄLISEN VEROTUKSEN UUDISTAMISHANKKEESTA (O 18/2021 VP)

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt Keskuskauppakamarilta asiantuntijalausuntoa valtiovarainministeriön laatimasta selvityksestä valtiovarainvaliokunnalle OECD:n kansainvälisen tuloverotuksen uudistamishankkeesta.

Kiitän lausuntopyynnöstä ja lausun Keskuskauppakamarin asiantuntijana kunnioittavasti asiassa seuraavaa.

OECD:n uudistamishanke

OECD:n kansainvälisen verohankkeen tarkoitus on kannatettava digitaalisen talouden verokysymyksen ratkaisemiseksi globaalilla tasolla ja veropohjan rapautumisen ehkäisemiseksi. Nämä kysymykset saattavat kuitenkin olla monissa muissa maissa merkityksellisempiä kuin Suomessa, jossa veropohja on jo nyt laaja ja digipalveluista saatua tuloa verotetaan siinä missä perinteisempää liiketuloakin. **Kuten valtiovarainministeriön selvityksessä on todettu, OECD:n hankkeen merkitystä olisi arvioitava Suomessa nimenomaan pienen avotalouden näkökulmasta ja arvoa luovan yritystoiminnan sijoittautumisen kannalta.**

Valtiovarainministeriön selvitykseen sisältyvät sekä OECD:n että Verohallinnon laskelmat muutosten vaikutuksista. OECD:n vaikutusarvio pilari I:n osalta on verotuottojen kannalta huomattavasti optimistisempi kuin Verohallinnon arvio. **On tärkeää, että kansainvälisten verohankkeiden vaikutuksia arvioidaan kansainvälisten vaikutusarvioiden ohella kansallisesti Verohallinnon saatavilla olevien yrityskohtaisten tietojen pohjalta. Myös pilari II:n vaikutukset tulisi arvioida kansallisesti.**

Suomessa yritysverotus perustuu erillisyhtiöperiaatteeseen, jossa kunkin konserniyhtiön verotettava tulo lasketaan erikseen, ja kotimaiset konserniyhtiöt voivat tarvittaessa tasata verotettavaa tulosta keskenään antamalla konserniavustuksen. OECD:n ehdotukset sen sijaan pohjautuvat konsernien verottamiseen yhtenä kokonaisuutena. OECD:n ehdotusten toimeenpano vaatisi merkittäviä muutoksia Suomen verolainsäädäntöön. On mahdollista, että Suomessa siirryttäisiin vähitellen erillisyhtiöiden verottamisesta konserniverotukseen kansainvälisen verotuksen kehittyessä tähän suuntaan. Lisäksi pilari II:n mukaisen minimiveron käyttöönotto voisi vähentää Suomen veropoliittista liikkumavaraa. **Hankkeen mahdolliset vaikutukset Suomen verolainsäädäntöön olisi siten otettava asiaa arvioitaessa huomioon.**

Suomen ja suomalaisten yritysten kannalta riskinä on, että toteutuessaan pilari I:n ja pilari II:n mukaiset ehdotukset monimutkaistaisivat kansainvälistä verotusta merkittävästi. Ehdotukset

edellyttäisivät yrityksiltä uudenlaista konsernitason tuloksenlaskentaa, maakohtaisten verokustannusten selvittämistä ja ilmoittamista sekä uusien tulkintakysymysten ratkomista Verohallinnon ja kotimaisten tuomioistuimien sijaan mahdollisessa kansainvälisessä riidanratkaisumenettelyssä. Tämän vuoksi yritysten verotukseen liittyvät hallinnolliset kustannukset nousisivat. **Yritysten ja veroviranomaisten hallinnollisen taakan lisäys on todettu myös valtiovarainministeriön muistiossa, ja taakkaa tulisi jatkotyössä vähentää säännöksiä selkeyttämällä ja soveltamisalaa rajaamalla.**

Ottaen huomioon, että OECD:n ehdotuksilla ei välttämättä olisi merkittävää positiivista vaikutusta yhteisöverokertymään, mutta niillä olisi huomattavia hallinnollisia kustannuksia niin yrityksille kuin julkishallinnollekin, **Suomen ja suomalaisten yritysten kannalta olisi tarkoituksenmukaista, että OECD:n hanke rajattaisiin koskemaan vain hyvin suuria kansainvälisiä konserneja.**

EU:n digiverohanke

Valtiovarainministeriön selvityksessä todetaan, että digitalouden verotukseen liittyviä kysymyksiä on käsitelty myös EU-tasolla. Selvityksen mukainen kanta on, että *digitalisen talouden verokysymysten tarkastelu kansainvälisellä tasolla on keskeistä. Kansainvälisellä tasolla tapahtuvan tarkastelun jatkaminen on keskeistä jatkossakin ja ensivaiheessa olisi tarkoituksenmukaista saavuttaa OECD-tasolla huolelliseen analyysiin ja työhön perustuva ratkaisu. Sen jälkeen asiaa voitaisiin tarkastella EU:ssa tavalla, joka kannustaa innovointiin ja kasvuun EU-alueella.*

Komissio julkaisi 18.5.2021 tiedonannon[1], jonka mukaan komissio suunnittelee OECD:n kansainvälisen verotuksen uudistamishankkeesta erillistä EU-digitaaliveroa (*digital levy*). EU-digitaaliveron soveltamisala olisi todennäköisesti OECD:n ehdotusta laajempi, ja sen piiriin voisivat joutua myös suomalaiset pk-yritykset, jotka eivät olisi OECD:n pilari I:n piirissä.

Suomalaiset yritykset voisivat hyötyä globaalin tason digiveroratkaisusta, jos yksittäiset valtiot sen myötä luopuisivat maakohtaisista digiveroistaan. EU-digitaalivero vesittäisi OECD:n pyrkimystä digiverokysymyksen ratkaisemiseen globaalisti ja kannustaisi myös EU:n ulkopuolisia maita pysyttämään maakohtaiset digiveronsa OECD:n ratkaisusta huolimatta. Maakohtaiset ja alueelliset digiverot lisäävät suomalaisten yritysten verokustannuksia ulkomailla ja vähentävät veronmaksua Suomeen.

OECD:n mallista poikkeavaan EU-digitaaliveroon liittyisi samoja ongelmia kuin komission vuonna 2018 ehdottamaan digiveroon, joka ei edennyt muun muassa Suomen vastustuksen vuoksi. EU-digitaalivero voisi kohdistua ensisijaisesti EU-alueella toimiviin yrityksiin ja heikentää näiden kilpailukykyä globaaleilla digitaalisilla markkinoilla. On kyseenalaista, miten tällainen vero kannustaisi innovointiin ja kasvuun EU-alueella. Lienee selvää, että komission ehdotus siirtäisi suomalaisyritysten veronmaksua Suomesta isompiin EU-maihin. **Suomen on uudistettava aiempi kantansa siitä, ettei EU:ssa tule ottaa käyttöön OECD:n mallista poikkeavaa**

[1] Business Taxation for the 21st Century. Saatavilla https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/default/files/communication_on_business_taxation_for_the_21st_century.pdf .

EU-digitaaliveroa, joka näivettäisi yritysten kilpailukykyä sekä heikentäisi OECD:n hankkeen vaikuttavuutta, ja jonka myötä yritykset joutuisivat maksamaan veronsa Suomen sijasta ulkomaille.

Katson, että valtiovarainvaliokunnan olisi hyvä linjata Suomen kantaa sekä OECD:n uudistamishankkeeseen että EU-digitaaliveroon valtiovarainministeriölle jo kesken neuvotteluiden.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Emmiliina Kujanpää
Johtava veroasiantuntija